

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (femte avdelningen)

den 7 december 2004 *

I mål T-240/02,

Koninklijke Coöperatie Cosun UA, Breda (Nederländerna), företrätt av advokaterna M. Slotboom, N. Helder och J. Coumans,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av X. Lewis, i egenskap av ombud, biträdd av advokat F. Tuytschaever, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut REM 19/01 av den 2 maj 2002, om avslag på ansökan om eftergift av importtull som Konungariket Nederländerna ingett till förmån för sökanden,

* Rättegångsspråk: nederländska.

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

sammansatt av ordföranden P. Lindh samt domarna R. García-Valdecasas och K. Jürimäe,

justitiesekreterare: byrådirektören J. Plingers,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter att förhandling hållits den 16 september 2004,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

Den gemensamma organisationen av marknaden för socker

- 1 I rådets förordning (EEG) nr 1785/81 av den 30 juni 1981 om den gemensamma organisationen av marknaden för socker (EGT L 177, s. 4; svensk specialutgåva område 3, volym 13, s. 110) (nedan kallad grundförordningen) regleras bland annat produktion, import och export av socker. I förordningen föreskrivs bland annat ett system med produktionskvotering som, enligt femtonde skälet, utgör ett medel att garantera producenterna gemenskapspriser och avsättning för deras produktion.

- 2 Inom ramen för detta system med produktionskvotering fastställs det i artikel 24 i grundförordningen för varje regleringsår (närmare bestämt för tiden mellan den 1 juli ett år och den 30 juni påföljande år) baskvoter för A-socker och B-socker, som det ankommer på varje medlemsstat att fördela mellan de sockerproducenter som finns i landet. Producentföretagen tilldelas på så sätt en A-kvot och en B-kvot för varje regleringsår. Allt socker som produceras utöver A- och B-kvoterna benämns C-socker eller socker utöver kvoten.

- 3 Villkoren för avsättning för socker varierar beroende på hur sockret kvalificeras. För A- och B-socker föreskrivs i grundförordningen olika stödåtgärder, varvid de garantier som gäller för det socker som tillverkas inom A-kvoten är mer gynnsamma (garanti i form av prisintervention och exportstöd i form av bidrag), än dem som gäller för B-sockret (endast exportbidrag).

- 4 C-sockret omfattas varken av prisstödssystemet eller av exportbidragssystemet. C-sockret får dessutom inte avsättas på den inre marknaden utan måste alltså avsättas utanför gemenskapen för att säljas på världsmarknaden. I detta hänseende föreskrivs följande i artikel 26 i grundförordningen:

"1. ... C-socker som inte överförs ... [får] inte avsättas på gemenskapens inre marknad utan måste exporteras i obearbetat skick före den 1 januari efter utgången av det aktuella regleringsåret.

...

3. Närmare tillämpningsföreskrifter till denna artikel skall utfärdas i enlighet med förfarandet i artikel 41.

Dessa bestämmelser skall särskilt innehålla regler om uttagande av en avgift på sådant C-socker ... som avses i punkt 1 och vars export i obearbetat skick inom den fastlagda tiden inte har bevisats före ett visst datum, som skall fastställas.”

- 5 I kommissionens förordning (EEG) nr 2670/81 av den 14 september 1981 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för sockerproduktion utöver kvoten (EGT L 262, s. 14; svensk specialutgåva, område 3, volym 14 s. 11) fastställs de villkor som måste vara uppfyllda för att export av C-socker skall anses ha ägt rum. I artikel 1 i denna förordning, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EEG) nr 3892/88 av den 14 december 1988 om ändring av förordning nr 2670/81 (EGT L 346, s. 29, svensk specialutgåva, område 3, volym 28, s. 12) föreskrivs bland annat följande:

”1. Den export som avses i artikel 26.1 i [grundförordningen] skall anses ha ägt rum om:

- a) C-sockret ... har exporterats från den medlemsstat inom vars territorium produktionen ägt rum,
- b) den aktuella exportdeklarationen har godkänts i den medlemsstat som avses [under] a före den 1 januari efter utgången av det regleringsår då C-sockret ... producerades,
- c) C-sockret ... har lämnat gemenskapens tullområde senast 60 dagar efter den 1 januari som anges [under] b,

- d) produkten har exporterats från den medlemsstat som avses [under] a, utan exportbidrag eller exportavgift ...

Om inte samtliga villkor i första stycket är uppfyllda skall den aktuella kvantiteten C-socker ... bortsett från fall av force majeure, anses ha blivit avsatt på den inre marknaden.

I händelse av force majeure skall den behöriga myndigheten i den medlemsstat inom vars territorium C-sockret ... producerats vidta de åtgärder som behövs med beaktande av de omständigheter som åberopas av den berörda parten.”

- 6 Artikel 3 i förordning nr 2670/81, i dess lydelse enligt artikel 1 i kommissionens förordning (EEG) nr 3559/91 av den 6 december 1991 om ändring av förordning nr 2670/81 (EGT L 336, s. 26; svensk specialutgåva, område 3, volym 39, s. 192) har följande avfattning:

”1. Den berörda medlemsstaten skall, för de kvantiteter som enligt innebörden i artikel 1.1 har avsatts på den inre marknaden, påföra en avgift som skall vara lika med summan av

a) för C-socker, per 100 kg,

— den högsta importavgift som gäller för 100 kg vitsocker eller, alltefter omständigheterna, råsocker under den period som omfattar det regleringsår under vilket sockret i fråga producerades samt de nästföljande sex månaderna, och

— 1 ecu,

...

4. När det gäller kvantiteter C-socker ... som före export har förstörts eller skadats utan att kunna återvinnas, under omständigheter som av den behöriga myndigheten i den aktuella medlemsstaten godkänts som ett fall av force majeure, skall motsvarande belopp som avses i punkt 1 inte utkrävas.”

Skälighetsklausulen i gemenskapernas tullagstiftning

- 7 I gemenskapernas tullagstiftning föreskrivs en möjlighet till hel eller partiell återbetalning av erlagda import- eller exporttullar eller till eftergift av tullskuldbeloppet. Villkoren för eftergift av tullskulderna fastställs i artikel 13 i rådets förordning (EEG) nr 1430/79 av den 2 juli 1979 om återbetalning eller eftergift av import- eller exporttullar (EGT L 175, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 3069/86 av den 7 oktober 1986 om ändring av förordning nr 1430/79 (EGT L 286, s. 1). I punkt 1 i denna artikel föreskrivs följande:

”Importtullar får återbetalas eller efterges i särskilda situationer ... till följd av omständigheter vid vilka varken bedrägeri eller uppenbar försumlighet kan tillskrivas den person som det gäller.

...”

- 8 I artikel 14 i förordning nr 1430/79 preciseras att bestämmelserna i artikel 13 i denna förordning även är tillämpliga på återbetalning eller eftergift av exporttullar.
- 9 Enligt artikel 1.2 a i förordning nr 1430/79 betyder importtull "tullar och avgifter med motsvarande verkan samt jordbruksavgifter och andra avgifter vid import som fastställts inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller enligt de särskilda ordningar som enligt artikel 235 EG (nuvarande artikel 308 EG) är tillämpliga på vissa varor som tillverkats genom bearbetning av jordbruksprodukter".
- 10 Enligt artikel 1.2 b i förordning nr 1430/79 innefattar exporttullar "jordbruksavgifter och andra avgifter vid export som fastställts inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller enligt de särskilda ordningar som enligt artikel 235 EG är tillämpliga på vissa varor som tillverkats genom bearbetning av jordbruksprodukter".

Bakgrund till tvisten

- 11 Sökanden, som är ett kooperativ med hemvist i Nederländerna, producerade C-socker under regleringsåren 1991/1992 och 1992/1993. Under perioden mellan den 10 februari och den 23 september 1993 sålde kooperativet genom sitt dotterbolag Limako Suiker BV ett antal partier C-socker till bolaget Django's Handelsovernamning för export till Kroatien och Slovenien. Under perioderna mellan den 22 juli och den 16 augusti 1993, respektive mellan den 26 augusti och den 24 september 1993, sålde sökanden partier C-socker till bolagen NV Voeders SA Aliments Serry och Sieger BV för export till Marocko.

- 12 Den nederländska myndigheten för information och granskning på skatteområdet (nedan kallad FIOD) begärde den 24 juni 1993 av Hoofdprodukschap Akkerbouw (nedan kallad HPA), som är den behöriga myndigheten i Nederländerna för tillämpningen av bestämmelser om den gemensamma organisationen av marknaderna, bland annat marknaden för socker, att utfå uppgifter inom ramen för en granskning av bland annat Django's Handelsovernamning. FIOD fick uppgifter av HPA om oegentligheter beträffande tulldokument om export av C-socker. FIOD krävde att HPA skulle anta ett reserverat förhållningssätt gentemot sökanden, med tanke på den pågående granskningen. Oegentligheterna i de exportdokument som HPA erhöll gav upphov till att en rättslig utredning om bedrägeri inleddes mot Django's Handelsovernamning.
- 13 HPA vände sig i juni och augusti 1993 till sökanden respektive till sökandens filial Limako Suiker för att informera dessa om den felaktiga stämplingen i dokumenten över de varor som skulle exporteras till Kroatien och Slovenien. De felaktigt stämplade formuläerna om vissa partier C-socker som skulle exporteras till Marocko inkom till HPA i oktober 1993.
- 14 De nederländska myndigheterna delgav sökanden den 14 oktober 1993 en förteckning över identifieringsnummer för de exportformulär för vilka export utanför gemenskapen inte var bevisad.
- 15 Den 25 april 1994 krävde HPA att sökanden skulle betala 6 284 721,03 nederländska floriner (NLG) på grund av att sökanden inte bevisat att ett antal partier C-socker lämnat gemenskapens territorium för att exporteras till de avsedda destinationerna Kroatien, Slovenien och Marocko. Denna avgift minskades den 13 juni 1994 till 6 250 856,78 NLG, eller 2 836 515,14 euro med anledning av ett fel som gjorts i den ursprungliga beräkningen.

- 16 Sökanden ansökte den 18 maj 1994 om omprövning vid HPA av avgiftsbeslutet. Den 19 juni 1995 avtog HPA denna ansökan. Sökanden överklagade den 14 juli 1995 detta avslagsbeslut till College van Beroep voor het bedrijfsleven (domstol som dömer i ekonomiska tvister, nedan kallad CBB).
- 17 Sökanden inlämnade den 24 april 1995 en ansökan till HPA om eftergift av de uttagna avgifterna med stöd av artikel 239 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) och artikel 905 i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning nr 2913/92 (EGT L 253, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 10, s. 1). Konungariket Nederländerna ansökte den 6 augusti 2001 om eftergift av importtullar vid kommissionen till förmån för sökanden.
- 18 Kommissionen fattade den 2 maj 2002 beslut REM 19/01, i vilket den förklarade att det inte var möjligt att bevilja den ansökan om eftergift av importtullar som inlämnats av Konungariket Nederländerna till förmån för sökanden (nedan kallat det ifrågasatta beslutet). Mot bakgrund av detta beslut meddelade HPA sökanden den 6 juni 2002 att dess ansökan inte kunde beviljas.

Förfarandet och parternas yrkanden

- 19 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 9 augusti 2002.

- 20 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (femte avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet. Som en processledningsåtgärd anmodades kommissionen att inge vissa handlingar. Kommissionen efterkom denna begäran inom den utsatta fristen.
- 21 Genom beslut av den 9 juni 2004, som inkom till domstolen den 11 juni 2004, ställde CBB med stöd av artikel 234 EG två tolkningsfrågor till domstolen (mål C-248/04, Koninklijke Coöperatie Cosun) inom ramen för förfarandet mellan sökanden och HPA beträffande den avgift som sökanden ålagts på grund av att kvantiteterna C-socker i fråga inte exporterats. Genom den första frågan önskar CBB få klarhet i huruvida, för det fall den möjlighet till eftergift av importtullar som föreskrivs i artikel 13 i förordning (EEG) nr 1430/79 inte är tillämplig på avgifter för C-socker, grundförordningen och förordning nr 2670/81 är ogiltiga i den mån det saknas möjlighet att av skälighetshänsyn erhålla återbetalning eller eftergift av avgifter för C-socker. Genom den andra frågan vill den nationella domstolen få klarhet i vad det skulle få för konsekvenser för möjligheten att indriva avgiften för C-socker, under sådana omständigheter som föreligger i förevarande fall, om dessa förordningar skulle vara ogiltiga.
- 22 Genom brev av den 1 september 2004 begärde sökanden att förevarande mål skulle vilandeförklaras i avvaktan på domstolens slutliga dom i ovannämnda mål C-248/04, Koninklijke Coöperatie Cosun. Kommissionen yttrade sig genom brev av den 9 september 2004 över denna begäran, och uppgav att den inte ansåg det nödvändigt att vilandeförklara målet.
- 23 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid den offentliga förhandlingen den 16 september 2004. Under förhandlingen begärde sökanden på nytt att målet skulle vilandeförklaras, och kommissionen begärde återigen att handläggningen av målet skulle fortsätta. Eftersom kommissionen motsatte sig en vilandeförklaring och det saknades särskilda omständigheter som motiverade en sådan, avslog förstainstansrätten denna begäran.

24 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

25 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Tillämpliga bestämmelser

26 Sökanden åberopar till stöd för sin talan i första hand att artiklarna 1 och 13 i förordning nr 1430/79 har åsidosatts, och i andra hand att rättssäkerhetsprincipen och likhetsprincipen samt en påstådd skälighetsprincip har åsidosatts.

Den första grunden: Åsidosättande av artiklarna 1 och 13 i förordning nr 1430/79

Parternas argument

- 27 Sökanden har gjort gällande att den importavgift som den ålagts med stöd av artikel 26 i grundförordningen och artikel 3 i förordning nr 2670/81 skall betraktas som en import- eller exporttull i den mening som avses i artikel 1.2 i förordning nr 1430/79. Denna avgift utgör nämligen en avgift med motsvarande verkan eller åtminstone en jordbruksavgift eller en annan import- eller exportavgift som fastställts inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken i den mening som avses i den senare bestämmelsen.
- 28 Sökanden har gjort gällande att frågan om huruvida det berörda beloppet är en import- eller exporttull i den mening som avses i denna bestämmelse skall besvaras uteslutande mot bakgrund av objektiva kriterier med hänsyn till denna avgifts natur. Sökanden har påpekat att enligt skälen i grundförordningen har produktionsavgiften för C-socker samma syfte som en tull, det vill säga att skydda den inre marknaden, stabilisera marknaden och säkra gemenskapens försörjning av socker. Denna avgift syftar särskilt till att återupprätta de kommersiella förhållanden som störts av den omständigheten att C-sockret inte exporterats (se domstolens dom av den 10 januari 2002 i mål C-101/99, British Sugar, REG 2002, s. I-205, punkt 41).
- 29 Sökanden har även påpekat att det enligt tredje skälet i förordning nr 2670/81 är nödvändigt att jämställa C-socker som inte har exporterats med socker importerat från icke-medlemsländer. Sökanden har påstått att C-sockret är belagt med en avgift för att det förs över gränsen, det vill säga med en importavgift.

- 30 Sökanden har även erinrat om att beloppet för produktionsavgiften enligt artikel 3 i förordning nr 2670/81 är fastställt mot bakgrund av den importavgift som gäller för socker. Sökanden har i detta hänseende, i motsats till vad kommissionen anför i det ifrågasatta beslutet, hävdade att hänvisningen till importavgifter inte endast utgör en beräkningsgrund och att avgiftsbeloppet således utgör en tull. Omständigheten att, förutom importavgifter, även schablonbelopp omfattas av artikel 3 i förordning nr 2670/81 innebär endast att C-socker som inte har exporterats i ännu högre grad jämföras med importerat socker, eftersom, såsom det framgår av skälen i kommissionens förordning (EEG) nr 2645/70 av den 28 december 1970 om tillämpningsföreskrifter avseende det socker som producerats utöver maximikvoten (EGT L 283, s. 48), schablonbeloppet har bestämts mot bakgrund av kostnader för avsättning av socker som har importerats och, alltså, har som syfte att i förväg utjämna den fördel som en C-sockerproducent skulle kunna ha jämfört med en importör av socker från icke-medlemsstater eftersom den förre inte behövde betala vissa avgifter som den senare behövde betala.
- 31 Sökanden har slutligen gjort gällande att gemenskapslagstiftaren inte har kunnat välja någon annan beräkningsmetod beträffande det belopp som skulle åläggas för C-socker som inte exporterats, eftersom kommissionen då den antog den första tillämpningsförordningen om den gemensamma organisationen av marknaden för socker, det vill säga förordning nr 2645/70, gjorde bedömningen att det var absolut nödvändigt att ge C-sockerproducenterna samma villkor som importörerna. Sökanden har hävdade att det inte skulle vara godtagbart att välja en annan beräkningsgrund eller att försätta C-sockerproducenter i en annan situation än den som en importör befinner sig i.
- 32 Kommissionen anser att det med rätta konstaterats i det ifrågasatta beslutet att det inte var möjligt att bevilja ansökan om eftergift eftersom det belopp som en sockerproducent måste betala då hans produktion överstiger den produktionskvot som han tilldelats inte kan betraktas som en importtull och därför inte kan bli föremål för eftergift i den mening som avses i gemenskapens tullagstiftning.

Förstainstansrättens bedömning

- 33 Genom artiklarna 13 och 14 i förordning nr 1430/79 ges en möjlighet till återbetalning eller eftergift av import- eller exporttullar i särskilda situationer, till följd av omständigheter vid vilka varken bedrägeri eller uppenbar försumlighet kan tillskrivas den person som det gäller.
- 34 I förevarande fall avser den ansökan om eftergift som är föremål för det ifrågasatta beslutet ett belopp som ålagts sökanden med stöd av artikel 26 i grundförordningen och artikel 3 i förordning nr 2670/81 med anledning av att vissa kvantiteter C-socker inte avsatts utanför gemenskapen. Frågan som uppkommer är huruvida detta belopp skall anses vara en import- eller exporttull i den mening som avses i artikel 13 i förordning nr 1430/79 och, följaktligen, huruvida denna ansökan om eftergift omfattas av denna bestämmelses tillämpningsområde.
- 35 Enligt artikel 1.2 a och b i förordning nr 1430/79 omfattar import- och exporttullar i första hand tullar, i andra hand avgifter med motsvarande verkan och i tredje hand jordbruksavgifter och andra avgifter vid import som fastställts inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller enligt de särskilda ordningar som enligt artikel 308 EG är tillämpliga på vissa varor som tillverkats genom bearbetning av jordbruksprodukter.
- 36 Det skall omedelbart påpekas att det ålagda beloppet formellt sett inte motsvarar någon av de tre kategorier som räknas upp i artikel 1.2 a och b i förordning nr 1430/79.

- 37 Såsom framgår av artikel 26 i grundförordningen och artikel 3.1 i förordning nr 2670/81 är den avgörande faktorn för detta belopp avsaknaden av bevis, vid det datum som fastställts för detta ändamål, på export av en kvantitet C-socker inom den tidsfrist som krävs. Detta belopp åläggs följaktligen producenten av C-socker av den anledningen att detta socker, som är producerat utöver kvoten inom gemenskapen, har avsatts på den inre marknaden.
- 38 Av detta framgår att det belopp som tas ut för C-sockret inte utgör en tull, det vill säga en tull grundad på Europeiska gemenskapernas gemensamma tulltaxa, i den mening som avses i artiklarna 23 och 26 EG. Det handlar inte heller om en avgift med motsvarande verkan, eftersom en sådan avgift enligt en fast rättspraxis utgörs av varje avgift, oavsett benämning eller utformning, som åläggs ensidigt och som tas ut på varor på grund av att dessa passerar en gräns, om den inte är en tull i egentlig mening (se domstolens dom av den 17 juli 1997 i mål C-90/94, Petroleum, REG 1997, s. I-4085, punkt 20, och av den 2 april 1998 i mål C-213/96, Outokumpu, REG 1998, s. I-1777, punkt 20). Beloppet kan slutligen inte heller betraktas som en jordbruksavgift vid import eller export, det vill säga en avgift för jordbruksprodukter till följd av att de passerat gemenskapens yttre gränser.
- 39 Sökanden har emellertid gjort gällande att det belopp som ålagts för det C-socker som inte exporterats skall betraktas som en import- eller exporttull eftersom den har samma ändamål som en tull, eftersom beloppet har fastställts mot bakgrund av importavgifter som gäller för socker och eftersom den tjänar till att jämställa socker utöver kvoten som inte exporteras med socker som importerats från icke-medlemsländer.
- 40 I detta hänseende skall det anges att uttaget av en avgift för socker utöver kvoten som inte exporterats utgör en av de åtgärder som ingår i den gemensamma organisationen av marknaden för socker. Dessa åtgärder, såsom fastställande av vägledande priser eller prisintervention, upprättande av gemensamma regler för handel med icke-medlemsstater eller fastställande av ett system med produktions-

kvoter syftar till att säkerställa uppnåendet av vissa gemensamma mål, särskilt att garantera vissa miniminivåer i fråga om sysselsättning och levnadsstandard för producenter, tillgången på socker för samtliga konsumenter, en fast prissättning och en stabil marknad för socker.

- 41 Det skall emellertid även anges att var och en av de åtgärder som nämnts har ett specifikt ändamål eller svarar mot ett särskilt behov. I motsats till vad sökanden har hävdat kan således det belopp som tas ut för C-sockerproduktion inte anses ha samma syfte som en sådan tull, eller närmare bestämt som en sådan importtull eller ett sådant exportbidrag som föreskrivs inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för socker.
- 42 Såsom framgår av femte skälet i grundförordningen har införandet av gemensamma regler för handeln vid gemenskapens yttre gränser, vilka innefattar importavgifter och exportbidrag, som syfte att stabilisera marknaden i gemenskapen, framför allt genom att prissvängningar på världsmarknaden inte tillåts påverka de priser som gäller för socker inom gemenskapen. För detta ändamål föreskrivs inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för socker en avgift på import från icke-medlemsstater och bidrag för export till sådana länder, vilket i fråga om socker i bägge fallen skulle utjämna skillnaden mellan de priser som gäller inom och utanför gemenskapen när världsmarknadspriserna är lägre än priserna inom gemenskapen.
- 43 Genom den gemensamma organisationen av marknaden för socker har det upprättats ett system med produktionskvoter, vilka enligt ordalydelsen av femtonde skälet i grundförordningen är ett medel att garantera producenterna gemenskap-priser och avsättning för deras produktion. Inom ramen för detta system har det genom grundförordningen införts bestämmelser för att hantera de fall då produktionen överstiger de A- och B-kvoter som tilldelats producenterna, det vill säga C-socker. Med tanke på att kategorin C-socker uteslutande omfattar

sockeröverskott som inte får störa marknaden, har gemenskapslagstiftaren i artikel 26.1 första stycket i grundförordningen infört ett förbud mot avsättning av sådant socker på den inre marknaden och som en följd härav en exportskyldighet (se domen i det ovannämnda målet *British Sugar*, punkt 41).

- 44 Åsidosättandet av denna skyldighet medför att producenten åläggs ett visst belopp. Denna straffavgift har alltså huvudsakligen en avskräckande verkan och har som syfte att säkerställa att förbudet att avsätta C-socker på den inre marknaden iakttas. Således är detta belopp fastställt med hänvisning till den högsta importavgiften under en period som innefattar regleringsåret under vilket sockret i fråga producerats och de på detta regleringsår närmast följande sex månaderna. Enligt elfte skälet i grundförordningen bidrar detta belopp även till att producenterna själva får bära den fulla kostnaden för att avsätta det överskott som finns inom gemenskapen till följd av bristande balans mellan produktion och konsumtion.
- 45 Mot bakgrund av vad som ovan anförts följer att den omständigheten att det belopp som åläggs för C-socker som inte exporterats beräknas på grundval av importavgifter samt ett schablonbelopp, vilka har bestämts på grundval av kostnader för avsättning av socker som har importerats, inte innebär att detta belopp kan betraktas som en importtull. Såsom kommissionen med rätta påpekade i tionde skälet i det ifrågasatta beslutet, tjänar hänvisningen till importavgifterna endast som beräkningsgrund eller beräkningsmetod för att fastställa beloppet. Denna beräkningsgrund har valts av gemenskapslagstiftaren med anledning av de syften som eftersträvas genom uttaget av detta belopp för sådant socker utöver kvoten som inte exporteras inom tidsfristen, det vill säga, såsom angetts ovan, att säkerställa att förbudet mot avsättning på den inre marknaden iakttas.
- 46 Denna bedömning påverkas inte av sökandens argument, avseende att det i tredje skälet i förordning nr 2670/81 fastslås att det är nödvändigt att jämställa C-socker som inte har exporterats med socker importerat från icke-medlemsländer. I skälet i fråga preciseras dessutom att "[n]är en avgift skall tas ut för produkter som avsätts på den inre marknaden" är det nödvändigt att jämställa C-socker som inte har

exporterats med socker importerat från icke-medlemsländer. Skälen i förordning nr 2670/81 bekräftar endast påståendet enligt vilket hänvisningen till importavgifter endast utgör en beräkningsgrund för beloppet i fråga.

- 47 Följaktligen skall det konstateras att det belopp som ålagts sökanden med tillämpning av artikel 26 i grundförordningen och artikel 3 i förordning nr 2670/81 med anledning av att vissa kvantiteter C-socker inte avsatts utanför gemenskapen inte utgör en import- eller exporttull i den mening som avses i artikel 13 i förordning nr 1430/79 och att kommissionen därför inte har åsidosatt dessa bestämmelser genom att förklara att det inte var möjligt att bevilja ansökan om eftergift.
- 48 Sökandenas talan kan således inte bifallas på denna grund.

Den andra grunden: Åsidosättandet av principen om rättssäkerhet och likhetsprincipen samt av en påstådd skälighetsprincip

Parternas argument

- 49 Sökanden har i andra hand gjort gällande att även om beloppet för vilket ansökan om eftergift gjorts inte utgör en import- eller exporttull i den mening som avses i förordning nr 1430/79, borde kommissionen ha prövat ansökan enligt artikel 13 i denna förordning, vilken utgör en generalklausul för skälighetsbedömning (förstainstansrättens dom av den 10 maj 2001 i de förenade målen T-186/97, T-187/97, T-190/97–T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97–T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 och T-147/99, REG 2001, s. II-1337, punkt 224). Genom att nöja sig med att förklara att ansökan inte kunde beviljas har kommissionen åsidosatt likhetsprincipen och principen om skälighet.

- 50 Sökanden har påpekat att det följer av det ifrågasatta beslutet att den inte har någon rätt till eftergift som grundas på särskilda omständigheter, eftersom de nederländska myndigheterna, såsom framgår av artikel 8.1 och artikel 2.1 i rådets beslut 94/728/EG Euratom av den 31 oktober 1994 om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 293, s. 9; svensk specialutgåva område 1, volym 3, s. 192), inte har någon möjlighet att garantera iakttagandet av likhetsprincipen, eftersom de är tvungna att ta ut det belopp som krävs enligt artikel 3 i förordning nr 2670/81 och ställa det till kommissionens förfogande.
- 51 Sökanden har behandlats olika jämfört med företag som befinner sig i en jämförbar situation och som önskar ansöka om eftergift av import- eller exporttull på grund av särskilda omständigheter. I motsats till dessa har sökanden inte tillgång till något på skälighetshänsyn grundat eftergiftsförfarande. Avgiften för C-sockerproduktion som inte exporterats behandlas således i alla avseenden som en tull som tas ut för importerat socker från icke-medlemsstater, utom vad gäller det rättsliga skydd som föreskrivs. Det skulle vara oförenligt med likhetsprincipen att inte tillämpa bestämmelsen om eftergift i artikel 13 i förordning nr 1430/79 på fall som är identiska med fall där eftergift beviljats.
- 52 I detta hänseende har sökanden gjort gällande att de två villkoren för eftergift eller återbetalning av tullar som föreskrivs i artikel 13 i förordning nr 1430/79 i förevarande fall är uppfyllda. I första hand har sökanden hävdats att varken bedrägeri eller uppenbar försumlighet kan tillskrivas den, eftersom omständigheten att C-sockret inte exporterats helt och hållet beror på ett bedrägeri som begåtts av tredje man. I andra hand har sökanden hävdats att situationen i förevarande fall är jämförbar med den som domstolen prövat i dom av den 7 september 1999 i mål C-61/98, De Haan, REG 1999, s. I-5003. Sökanden har påpekat att de nederländska myndigheterna i föreliggande fall på ett mycket tidigt stadium fick kännedom om bedrägeriet beträffande de sockerpartier som sålts av sökanden, men att de beslutat att inte informera sökanden om undersökningens utveckling och därigenom underlåtit att ge sökanden en möjlighet att uppfylla sina skyldigheter och att exportera sin C-sockerproduktion i enlighet med bestämmelserna.

- 53 Sökanden har helt och hållet i andra hand, och i den mån förstainstansrätten anser att artikel 13 i förordning nr 1430/79 inte är tillämplig, hävdar att kommissionen ändå varit tvungen att pröva ansökan om eftergift, även utanför ramen för denna förordning, och att kommissionen genom att nöja sig med att förklara att ansökan inte kunde beviljas har åsidosatt rättssäkerhetsprincipen, likhetsprincipen och principen om skälighet. Sökanden har gjort gällande att för det fall kommissionen inte har en sådan skyldighet föreligger det en brist i det rättsliga skyddet. Sökanden har också påpekat att domstolen har bekräftat att överordnade rättsprinciper, som bland annat proportionalitetsprincipen, är tillämpliga då C-socker beläggs med avgifter (se domstolens dom av den 29 januari 1998 i mål C-161/96, Südzucker, REG 1998, s. I-281, punkterna 34 och 35). Sökanden har även erinrat om generaladvokaten Mischos förslag till avgörande i det ovannämnda målet British Sugar (REG 2002, s. I-208), i vilket det preciseras att artikel 3 i förordning nr 2670/81 skall tolkas och tillämpas med hänsyn till allmänna rättsprinciper.
- 54 Kommissionen har hävdar att eftergift av den avgift som tas ut på grund av att C-socker inte har exporterats skall prövas inom ramen för den lagstiftning som är tillämplig, och att skälighetsprincipen inte ålägger den att göra en prövning utanför denna lagstiftning. Enligt kommissionen är en situation där en C-sockerproducent inte efterkommer sin skyldighet att exportera detta socker inte jämförbar med en situation där en kvantitet socker importeras till gemenskapen, och likhetsprincipen kan av denna anledning inte anses ha åsidosatts på grund av att situationerna behandlats olika. Dessutom har kommissionen påpekat att det enligt artikel 1.1 i förordning nr 2670/81 under särskilda omständigheter, bland annat i händelse av force majeure, är möjligt att erhålla en eftergift av avgifter som tas ut för att C-socker inte har exporterats.
- 55 När det gäller sökandens andrahandsargument anser kommissionen att det skulle strida mot rättssäkerhetsprincipen och likhetsprincipen att tillämpa den i tullagstiftningen föreskrivna generalklausulen för skälighetsbedömning på ett fall som inte faller inom denna lagstiftnings tillämpningsområde. Kommissionen menar slutligen att sökanden har blandat ihop den generalklausul för skälighetsbedömning som

återfinns i gemenskapens tullagstiftning med en påstådd skälighetsprincip. Det finns dock inte någon allmän gemenskapsrättslig skälighetsprincip, eftersom en åtgärds skälighet traditionellt sett kontrolleras genom tillämpningen av proportionalitetsprincipen.

Förstainstansrättens bedömning

- 56 Genom den andra grunden, som åberopats i andra hand, har sökanden hävdad att även om beloppet som den ålagts inte utgör en import- eller exporttull, har kommissionen åsidosatt likhetsprincipen och rättssäkerhetsprincipen samt en påstådd skälighetsprincip eftersom den har avslagit ansökan om eftergift utan att pröva den i sak enligt förordning nr 1430/79 eller mot bakgrund av dessa principer.
- 57 För det första skall det anges att skälighetshänsyn endast medger undantag från tillämpningen av gemenskapsbestämmelser i föreskrivna fall, eller om föreskrifterna skulle bli ogiltigförklarade (se domstolens dom av den 29 september 1998 i mål C-263/97, *First City Trading m.fl.*, REG 1998, s. I-5537, punkt 48). Som tidigare har noterats omfattas dock inte det belopp som föreskrivs i artikel 26 i grundförordningen och i artikel 3 i förordning nr 2670/81 av tillämpningsområdet för artikel 13 i förordning nr 1430/79.
- 58 I detta avseende skall det konstateras att det i bestämmelserna om den gemensamma organisationen av marknaden för socker, bland annat i artikel 1.1 andra och tredje styckena, och i artikel 3.4 i förordning nr 2670/81, föreskrivs att avgiften för C-

socker inte skall tas ut i sådana situationer som av de nationella myndigheterna betraktas som force majeure. Följaktligen kan inte skälighetshänsyn rättfärdiga att möjligheterna till avvikelser från skyldigheten att ta ut beloppet i fråga utvidgas till att även omfatta andra fall än force majeure.

59 För det andra skall det erinras om att likhetsprincipen, som utgör en av gemenskapsrättens grundläggande principer, enligt en fast rättspraxis innebär att lika situationer inte får behandlas olika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se domstolens dom av den 25 november 1986 i de förenade målen 201/85 och 202/85, Klensch m.fl., REG 1986, s. 3477, punkt 9, och förstainstansrättens dom av den 14 september 1995 i mål T-571/93, Lefebvre m.fl. mot kommissionen, REG 1995, s. II-2379, punkt 78).

60 Förstainstansrätten anser att en C-sockerproducent i gemenskapen under alla förhållanden inte befinner sig i en likadan situation som den som en ekonomisk aktör som är skyldig att betala import- eller exporttull befinner sig i. Såsom nämnts förut är de avgörande faktorerna för påförandet av dessa pålagor, nämligen avsaknaden av bevis på export av en kvantitet C-socker inom den tidsfrist som krävs, respektive importen av varor till gemenskapens tullterritorium, inte desamma i de båda fallen. Sockerproducenten är underkastad ett förbud att avsätta det av honom utöver kvoten producerade sockret på den inre marknaden och är, som en följd härav, skyldig att exportera detta socker (se domen i det ovannämnda målet British Sugar, punkt 41). C-sockerproducenten måste dessutom iaktta en kronologisk ordning för produktionen, det vill säga han måste ha producerat en volym socker som är lika med summan av kvoterna A och B innan han kan beteckna en kvantitet socker som C-socker (se domen i det ovannämnda målet British Sugar, punkt 44). En importör är däremot inte underkastad dessa villkor.

61 Av detta följer att villkoren för att fastställa att en diskriminering föreligger inte är uppfyllda i förevarande fall.

- 62 För det tredje kan inte, när det gäller principen om rättssäkerhet, i motsats till vad sökanden har hävdad, avsaknaden av ett särskilt förfarande som gör det möjligt att ansöka om eftergift av skälighetshänsyn av det belopp som ålagts honom utgöra ett åsidosättande av nämnda princip. Återbetalning eller eftergift av tullar av skälighetshänsyn utgör undantag och beviljas endast i specifika förutbestämda fall, och de bestämmelser i vilka dessa föreskrivs skall tolkas strikt. I detta avseende anser förstainstansrätten att principen om rättssäkerhet iakttagits i föreliggande fall eftersom skyldigheterna för den person som skall betala det belopp som föreskrivs i artikel 26 i grundförordningen och i artikel 3 i förordning nr 2670/81 följer av en klart definierad rättslig situation, vilket gör det möjligt för en ekonomisk aktör att få kännedom om de skyldigheter som hans verksamhet är förenad med.
- 63 Det framgår av vad som ovan angetts att förevarande delgrund saknar fog. Sökandens talan kan således inte bifallas på denna grund.
- 64 Sökandens talan skall därför ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

- 65 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Svaranden har yrkat att sökanden skall förpliktas att bära sin rättegångskostnad och ersätta kommissionens rättegångskostnad. Eftersom sökanden har tappat målet, skall svarandens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

följande dom:

- 1) **Talan ogillas.**

- 2) **Sökanden skall bära sin rättegångskostnad och ersätta kommissionens rättegångskostnad.**

Lindh

García-Valdecasas

Jürimäe

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 7 december 2004.

7 december 2004.

H. Jung

Justitiesekreterare

P. Lindh

Ordförande